

Onderzoek veiligheid bij overdekte speeltuinen

Beoordeling van de naleving van de VROM-
regelgeving bij 30 overdekte speeltuinen

1	Inleiding	5
2	Uitgangspunten voor toetsing	9
3	Bevindingen	11
3.1	Toezicht en handhaving	11
3.2	Eisen voor bestaande bouw	12
3.2.1	Vluchten	13
3.2.2	Beperking uitbreiding van brand	16
3.2.3	Branddetectie en -bestrijding	18
3.2.4	Gebruiksvoorschriften	19
3.2.5	Overige bevindingen	22
3.3	Eisen voor nieuwbouw	22
3.3.1	Vluchten	24
3.3.2	Beperking uitbreiding van brand	24
3.3.3	Overige bevindingen	24
3.4	Bouwen zonder of in afwijking van de vergunning	24
4	Samenvatting en conclusies	29
5	Aanbevelingen	33
	Bijlage 1 Bevindingen toetsing aan niveau bestaande bouw van Bouwbesluit 2003 en Model-bouwverordening	35
	Bijlage 2 Bevindingen toetsing aan niveau nieuwbouw van Bouwbesluit 2003	39
	Bijlage 3 Aantal overdekte speeltuinen met strijdigheden en/of verschillen	41
	Bijlage 4 Naleving gebruiksvoorschriften	45
	Bijlage 5 Bevindingen overige controlepunten	47
	Bijlage 6 Regelgeving waaraan is getoetst	49
	Bijlage 7 Onderzochte overdekte speeltuinen	53

1 Inleiding

De VROM-Inspectie is belast met het tweedelijns toezicht op de naleving van de VROM-regelgeving. Een onderdeel hiervan betreft het toezicht op de naleving van de wettelijke eisen op het gebied van de bouwregelgeving bij bestaande gebouwen. De aandacht van de VROM-Inspectie gaat daarbij vooral uit naar gebouwen en bouwwerken waar relatief veel mensen (tegelijkertijd) verblijven en/of waar vanwege het gebruik risico's kunnen ontstaan. De activiteiten op dit terrein zijn samengebracht in een aantal themaonderzoeken `Bouwveiligheid en Utiliteitsbouw`.

Jaarlijks wordt door de VROM-Inspectie in dit kader een themaonderzoek naar veiligheid en/of gezondheid uitgevoerd in een segment van de utiliteitsbouw. Eerder werden onder dit thema onderzoeken uitgevoerd of geïnitieerd naar onder andere: risicovolle platte daken en brandveiligheid bij zorginstellingen.

Om structureel invulling aan deze inspectietaak te kunnen geven is een risicoanalyse uitgevoerd om inzicht te krijgen in de meest risicovolle gebouwsoorten. Op basis hiervan is een meerjarenprogramma opgesteld. In het kader van dit meerjarenprogramma is in 2004 (met een uitloop in 2005) een onderzoek uitgevoerd naar veiligheid en gezondheid bij discotheken.

Naar aanleiding van gesignaleerde, ernstige tekortkomingen op het gebied van veiligheid bij een (grote) overdekte speeltuin (onder andere afgesloten nooduitgangen, ondeugdelijke brandcompartimentering, ondeugdelijke vluchtrouteaanduiding, toepassing van brandbare materialen e.d.) is besloten in 2005 in het kader van het project bouwveiligheid en utiliteitsbouw een onderzoek uit te voeren naar de veiligheid van overdekte speeltuinen. De speeltuin waar de signalen betrekking op hadden, is niet bij de uitvoering van dit onderzoek betrokken. Deze aangelegenheid is separaat afgehandeld.

Overdekte speeltuinen vormen een snelgroeiende branche, waarvan geen duidelijk beeld bestaat. Momenteel zijn er in Nederland ongeveer 100 overdekte speeltuinen (ook wel indoorspeeltuinen genoemd) in verschillende vormen en grootten. Naast kleine speeltuinen met soms maar 1 groot speeltoestel zijn er ook speeltuinen met veel verschillende voorzieningen verspreid over meerdere verdiepingen. Soms zijn de overdekte speeltuinen gecombineerd met andere voorzieningen zoals bijvoorbeeld zwembaden, bowlingbanen e.d. De onderzochte speeltuinen varieerden in grootte van 300 tot ruim 11000 m². Mede door de lage organisatiegraad zijn er geen gegevens beschikbaar over aantallen bezoekers op jaarbasis. Vooral gelet op de doelgroep van kleine kinderen in de leeftijd van 3 tot 12 jaar, die in principe weinig zelfredzaam is, is er bij de opzet van het onderzoek vanuit gegaan dat 'vluchten bij brand' en daaraan gekoppeld 'beperking uitbreiding van brand' de belangrijkste onderzoeksaspecten zouden moeten zijn.

Door de VROM-Inspectie Zuid is in het kader van een handhavingsweek in het voorjaar van 2005 een onderzoek opgestart naar de brandveiligheid bij een aantal overdekte speeltuinen. De uitkomsten daarvan zijn benut voor de opzet van het landelijk onderzoek.

Het onderzoek bij de overdekte speeltuinen diende om een landelijk beeld te krijgen van de veiligheidsrisico's bij dit soort speeltuinen en om de naleving van de VROM-regelgeving terzake in kaart te brengen.

De uitkomsten zullen worden gebruikt om - waar nodig - te komen tot een verbetering van het toezicht op de naleving van de regelgeving door gemeenten als eerstelijns toezichthouders en - in het verlengde daarvan - van het naleefgedrag van eigenaren/beheerders.

Bovendien genereert het onderzoek signalen voor het beleid inzake de toepasbaarheid van de bouwregelgeving voor de onderzochte bouwcategorie.

Om een goed en representatief beeld te kunnen krijgen van de naleving van de voorschriften is bij 30 overdekte speeltuinen¹ (ca. 30% van het landelijk totaal) verspreid over heel Nederland onderzoek uitgevoerd. Voor het onderzoek is een steekproef getrokken waarbij onder andere rekening is gehouden met een spreiding over grotere en kleinere gemeenten.

De opdracht voor het onderzoek is verleend door de Inspectie van het Ministerie van VROM en uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de regionaal inspecteur Noord-West mw. ir. A.M. Roessen en na 1 december 2005 van haar opvolger drs. O.F.J. Welling.

De projectleider voor het onderzoek is de heer J.A. Schipper van de Inspectie Regio Noord-West. Voor de begeleiding van het onderzoek is een projectgroep ingesteld, waarin naast de projectleider de volgende medewerkers van de 5 regionale inspecties participeerden:

- ing. R. Fledderus (Inspectie Regio Noord)
- drs. W.P.P. Kolner (Inspectie Regio Noord-West)
- ir. E. Kool (Inspectie Regio Oost; vakspecialist Bouwen)
- ing. J.J.M. Leer (Inspectie Regio Zuid)
- R.J. Naafs (Inspectie Regio Zuid-West)
- T. H. Schmidt (Inspectie Regio Oost)

Het onderzoek is uitgevoerd door medewerkers van de VROM-Inspectie met ondersteuning door de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en mr. ing. R. Geys van adviesbureau GBB bv te Maastricht.

Aan 10 onderzoeken op locatie is ook meegewerkt door inspecteurs van de Voedsel- en Warenautoriteit (VWA). Door hen is op basis van de voorschriften van het "Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen" onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de aanwezige speeltoestellen. De informatie die dit onderzoek heeft opgeleverd was evenwel onvoldoende om hierover al goed onderbouwde uitspraken te kunnen doen. Dit onderzoek wordt dan ook in 2006 door de VWA voortgezet. Hierover zal door de VWA separaat worden gerapporteerd.

De Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG), het Inter Provinciaal Overleg (IPO) en de brancheorganisaties RECRON en Koninklijke Horeca Nederland zijn over de uitvoering van het onderzoek geïnformeerd.

¹ Er is bij 30 overdekte speeltuinen onderzoek uitgevoerd. Door bijzondere omstandigheden waren de resultaten van 1 onderzoek te laat beschikbaar om in dit rapport te worden verwerkt. Derhalve is dit rapport gebaseerd op de uitkomsten van 29 onderzoeken.

Leeswijzer

In **hoofdstuk 2** wordt de onderzoeksmethode in het kort beschreven. **Hoofdstuk 3** geeft de resultaten van de toetsing aan wettelijke voorschriften waaraan de overdekte speeltuinen moeten voldoen op de diverse onderzoeksitems weer. In **hoofdstuk 4** zijn de bevindingen samengevat, terwijl in **hoofdstuk 5** een aantal aanbevelingen voor de gemeenten, de eigenaren, de brancheorganisaties en het Ministerie van VROM is geformuleerd.

In het rapport zijn ter illustratie van de bevindingen foto's opgenomen van tekortkomingen die meerdere malen zijn geconstateerd.

Daarnaast zijn in grijze kaders situaties of voorvallen beschreven, die bij de uitvoering van het onderzoek zijn aangetroffen en die typerend zijn voor een specifieke situatie. In de meeste gevallen betreft het dan ook incidenten en geen structureel voorkomende tekortkomingen.

2 Uitgangspunten voor toetsing

Om na te kunnen gaan hoe het met de veiligheid bij overdekte speeltuinen is gesteld, is getoetst aan de wettelijke voorschriften waaraan overdekte speeltuinen dienen te voldoen.

Daarnaast is nagegaan hoe de overdekte speeltuinen zich op dit onderdeel verhouden tot het niveau dat voor de nieuwbouw in de bouwregelgeving is vastgelegd. Deze tweede toetsing is uitgevoerd om inzicht te krijgen in de marges die er bestaan tussen de gangbare praktijk in bestaande gebouwen en het niveau van de voorschriften voor nieuwbouw. De voorschriften voor de bestaande bouw van het Bouwbesluit 2003 zijn in grote lijnen gebaseerd op een gering aantal bezoekers (de laagste bezettingsgraadklasse² die voor overdekte speeltuinen is toegestaan (B3)). Overdekte speeltuinen worden in de praktijk echter veel intensiever gebruikt.

Het onderzoek is ten behoeve van de uniformiteit uitgevoerd aan de hand van een toetsingskader, dat was gebaseerd op de vigerende VROM-regelgeving. Het onderzoek bestond uit de volgende onderdelen³:

- I een verkennend dossieronderzoek bij de gemeente (focus: inrichting van beleid, handhaving en vergunningverlening);
- II een onaangekondigd bezoek aan de speeltuin in bedrijf (focus: daadwerkelijk gebruik in relatie tot onder andere de afgegeven gebruiksvergunning).

Inrichting van het onderzoek.

Bij het onderzoek is uitgegaan van in de dossiers aanwezige stukken (vergunningen, tekeningen e.d.). Bij geconstateerde problemen/gebreken is de gemeente om nadere uitleg gevraagd.

Ten aanzien van de veiligheidsaspecten zijn de overdekte speeltuinen in de eerste plaats getoetst aan eisen voor de bestaande bouw zoals die in het Bouwbesluit 2003 en de Model-bouwverordening van de VNG zijn vastgelegd. De eisen voor de bestaande bouw vormen het minimum kwaliteitsniveau waaraan ieder bouwwerk tenminste moet voldoen. Het niet voldoen aan deze eisen kan voor de gemeente een reden tot aanschrijving zijn.

Daarnaast is - zoals hiervoor reeds aangegeven - nagegaan hoe de veiligheidsaspecten bij de overdekte speeltuinen op de onderzochte onderdelen zich verhouden tot het minimum kwaliteitsniveau dat op basis van het Bouwbesluit 2003 wordt verlangd bij nieuwbouw. Een bestaande speeltuin is op grond van de VROM-regelgeving niet verplicht aan deze voorschriften te voldoen, maar de uitkomsten van deze toets geven onder andere de eigenaar een indicatie van het veiligheidsniveau.

² Door middel van de bezettingsgraadklasse wordt het aantal beschikbare m² gebruiksoppervlakte per persoon aangeduid.

³ Het onderzoek naar de naleving van de VROM-regelgeving had het karakter van een quick-scan, de bouwwerken zijn dan ook niet uitputtend gecontroleerd en er is niet aan alle van toepassing zijnde voorschriften getoetst. Nadere berekeningen (constructie, brandwerendheid van materialen e.d.) zijn in beginsel niet uitgevoerd.

Vervolgens is gekeken of de bouwwerken (nog) voldoen aan het door middel van de afgegeven bouwvergunning vastgelegde niveau (het zgn. rechtens verkregen niveau). Dit onderdeel is ingevuld door op locatie aan de hand van de vergunningstekeningen na te gaan of er bouwkundige wijzigingen zijn aangebracht zonder of in afwijking van een bouwvergunning.

Voor wat betreft het gebruik van de gebouwen is op locatie getoetst of de in de afgegeven gebruiksvergunning opgenomen gebruiksvoorschriften worden nageleefd. In die gevallen waarin (nog) geen gebruiksvergunning was afgegeven, is getoetst aan de gebruiksvoorschriften zoals die in de Modelbouwverordening zijn opgenomen.

Tenslotte is ook aandacht besteed aan de wijze waarop het eerstelijns toezicht door de gemeente in de praktijk wordt uitgevoerd.

In dit rapport wordt de term tekortkoming gehanteerd als er sprake is van een afwijking van de regelgeving. Een tekortkoming betekent echter niet direct dat de brandveiligheid van het gebouw in totaliteit in het geding is. Het betekent wel dat op onderdelen verbeteringen nodig zijn om aan het wettelijk verplichte minimumniveau te voldoen.

De bevindingen van de 29 onderzoeken zijn in de vorm van conceptrapportages ter verificatie aan de betrokken gemeenten voorgelegd. De definitieve rapporten van de uitgevoerde onderzoeken zijn vervolgens aan de gemeenten en de eigenaren toegezonden. Aan de gemeenten is verzocht schriftelijk aan te geven of en zo ja welke maatregelen men heeft genomen om geconstateerde tekortkomingen op te heffen.

3 Bevindingen

3.1 Toezicht en handhaving

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het eerstelijns toezicht op de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van bouwen door de eigenaren/beheerders van de speeltuinen. In deze paragraaf wordt weergegeven hoe dit toezicht en de daaruit voortvloeiende handhaving door de gemeenten wordt ingevuld.

Bij het onderzoek is geconstateerd dat door 12 van de 29 betrokken gemeenten geen periodieke controles⁴ worden uitgevoerd op de naleving van de gebruiksvoorschriften van de gebruiksvergunning (of de bouwverordening). Er waren 4 gemeenten die nog nooit een controle bij de overdekte speeltuin hadden uitgevoerd, slechts bij 1 van deze speeltuinen was dit het gevolg van de recente realisatie.

Bij de 17 gemeenten die wel toezicht hadden uitgeoefend, waren in 10 gemeenten bij de laatste controle tekortkomingen geconstateerd. Daarnaast waren door de andere gemeenten bij incidenteel uitgeoefend toezicht, bijvoorbeeld naar aanleiding van klachten, in 5 gevallen tekortkomingen waargenomen. Naar aanleiding van die constatering was door 12 gemeenten handhavend opgetreden hetzij door de eigenaar formeel aan te schrijven, hetzij door via onderling overleg er voor te zorgen dat de tekortkomingen werden verholpen.

Naast naleving van de voorschriften door de eigenaar zijn een goed toezicht en een consequente handhaving van essentieel belang om de veiligheid in de overdekte speeltuinen te waarborgen. In 11 van de 17 speeltuinen waar periodiek controles worden uitgevoerd, is in het kader van dit onderzoek geconstateerd dat er was gebouwd of verbouwd zonder of in afwijking van de bouwvergunning. Kennelijk wordt hier bij de controles op de naleving van de gebruiksvoorschriften geen of onvoldoende aandacht aan besteed (zie ook onder 3.4).

Ook uit het gegeven dat bij 8 speeltuinen werd geconstateerd dat vluchtdeuren moeilijk te openen waren of zelfs op slot zaten, kan worden geconcludeerd dat naast de naleving van de voorschriften door de eigenaren ook het toezicht door de gemeenten tekortschiet.

In meerdere gevallen werd geconstateerd dat de situatie ter plaatse afweek van de bouwvergunningstekeningen, terwijl door de eigenaar werd aangegeven dat er sinds de oprichting geen bouwactiviteiten waren uitgevoerd. Kennelijk was er in die gevallen van de vergunningstekeningen

⁴ In de Handleiding Preventie Activiteiten Plan (PREVAP) van de Directie Brandweer en Rampenbestrijding van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden overdekte speeltuinen niet genoemd. Naar analogie van de daarin aangehouden prioritering en controlefrequentie kan evenwel worden gesteld dat voor overdekte speeltuinen met minder dan 250 bezoekers een controlefrequentie van 1 x per jaar wenselijk is en voor speeltuinen met meer dan 250 bezoekers een controle frequentie van 2 x per jaar.

afgeweken zonder dat dit door de gemeente was opgemerkt of via revisietekeningen was gelegaliseerd. Ook bij later uitgevoerde controles door de brandweer waren de afwijkingen niet opgemerkt.

Eén eigenaar van een speeltuin was verbolgen, toen hij bij de uitvoering van het onderzoek met bouwkundige tekortkomingen werd geconfronteerd. Hij gaf aan dat hij de verbouw van het pand tot speeltuin in nauwe samenwerking met de brandweer had uitgevoerd.

Gemeenten geven soms aan dat een gebrek aan toezicht en handhaving een gevolg is van achterstanden bij de verlening van gebruiksvergunningen en dat als gevolg daarvan - gelet op de vaak beperkt beschikbare capaciteit - andere prioriteiten zijn gesteld. De VROM-Inspectie is echter van mening dat toezicht en handhaving onder alle omstandigheden de nodige aandacht verdienen, zeker daar waar het gaat om inrichtingen zoals overdekte speeltuinen waar gelijktijdig grote aantallen kleine kinderen verblijven.

3.2 Eisen voor bestaande bouw

In deze paragraaf zijn de resultaten weergegeven van de toetsing aan het wettelijk geldende minimum kwaliteitsniveau voor veiligheidsaspecten zoals dat in het Bouwbesluit 2003 en in de Model-bouwverordening voor de bestaande bouw is vastgelegd. Ieder bestaand bouwwerk moet tenminste aan dit niveau voldoen.

De gemeente heeft overigens de bevoegdheid om hogere eisen te stellen aan de brandveiligheid van bestaande gebouwen, mits dit per geval goed wordt gemotiveerd (de zogenaamde discretionaire bevoegdheid). Het vereiste niveau kan daarbij nooit lager zijn dan het niveau voor de bestaande bouw in het Bouwbesluit 2003 en nooit hoger dan dat voor de nieuwbouw.

Op hoofdlijnen weergegeven is op de volgende onderdelen aan de belangrijkste van de van toepassing zijnde voorschriften getoetst:

- Eisen Bouwbesluit 2003 en Model-bouwverordening voor de bestaande bouw
 - brandveiligheid
 - * beperking uitbreiding van brand
 - * vluchten
 - * noodverlichting en vluchtrouteaanduiding
 - constructieve veiligheid
 - * constructieve wijzigingen
 - * platte daken⁵
 - * brandwerendheid met betrekking tot bezwijken van de hoofddraagconstructie
 - gebruiksveiligheid
 - * vloerafscheidingen
 - * trapafscheidingen
 - branddetectie en -bestrijding
 - * blusvoorzieningen
 - * brandmeldinstallatie en rookdetectie
 - * ontruimingsinstallatie⁶
- Gebruiksvoorschriften gebruiksvergunning/Model-bouwverordening

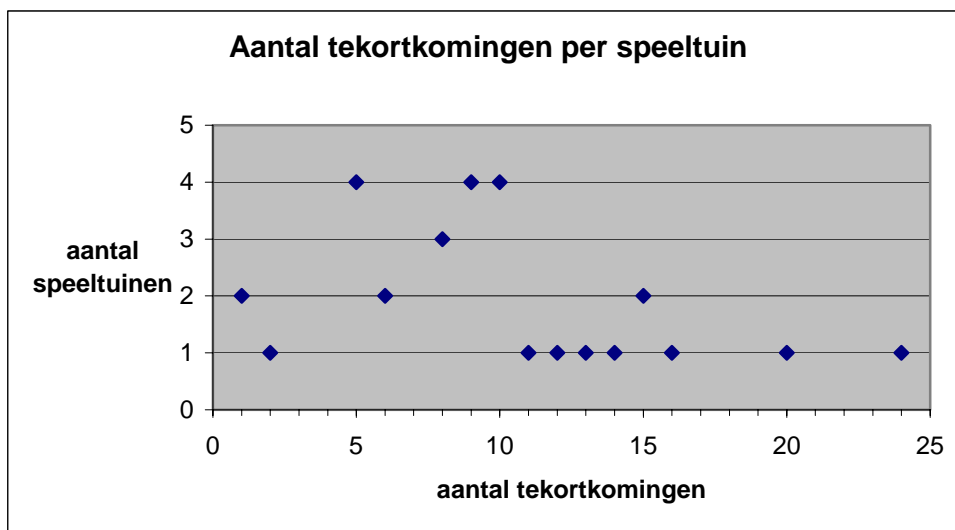
⁵ De constructieve veiligheid van platte daken is in het onderzoek opgenomen naar aanleiding van de instorting van platte daken van veelal bedrijfsgebouwen als gevolg van wateraccumulatie.

⁶ Een ontruimingsinstallatie genereert bij een calamiteit een akoestisch signaal, zodat aanwezige personen een gebouw snel en veilig kunnen verlaten.

In totaal zijn er 276 tekortkomingen ten opzichte van het niveau voor de bestaande bouw van het Bouwbesluit 2003 en ten opzichte van de Model-bouwverordening geconstateerd. De meeste tekortkomingen werden gesignaleerd bij de naleving van de gebruiksvoorschriften (134) gevolgd door de onderzoeksitems 'Branddetectie en –bestrijding' (32), 'Beperking uitbreiding bij brand' (30) en 'Vluchten' (29).

Voor wat betreft het aantal tekortkomingen per overdekte speeltuin is er sprake van een grote spreiding. Naast 2 speeltuinen waar slechts 1 tekortkoming is geconstateerd en 1 speeltuin met 2 tekortkomingen, waren er ook 2 speeltuinen waar respectievelijk 20 en 24 tekortkomingen zijn geconstateerd. In onderstaande grafiek is de spreiding van het aantal geconstateerde tekortkomingen per speeltuinen weergegeven.

In één van de onderzochte speeltuinen werden dermate ernstige tekortkomingen aangetroffen dat direct ingrijpen noodzakelijk was. De gemeente heeft in eerste instantie het maximum aantal toe te laten bezoekers beperkt en extra toezichthouders in laten zetten. Daarnaast heeft de gemeente het bedrijf opdracht gegeven extra onderzoek uit te laten voeren en diverse maatregelen te treffen. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen aanvullende eisen worden opgelegd, die er toe moeten leiden dat de speeltuin aan alle (brand)veiligheidseisen zal voldoen.

Overigens zijn over het algemeen ook door de andere betrokken gemeenten - daar waar dit noodzakelijk was - naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek passende maatregelen getroffen.

In de bijlagen 1 en 4 van dit rapport zijn overzichten opgenomen van de tekortkomingen die bij meerdere speeltuinen zijn geconstateerd. In bijlage 6 is weergegeven aan welke voorschriften (artikelen) van de genoemde wet- en regelgeving in het kader van dit onderzoek is getoetst.

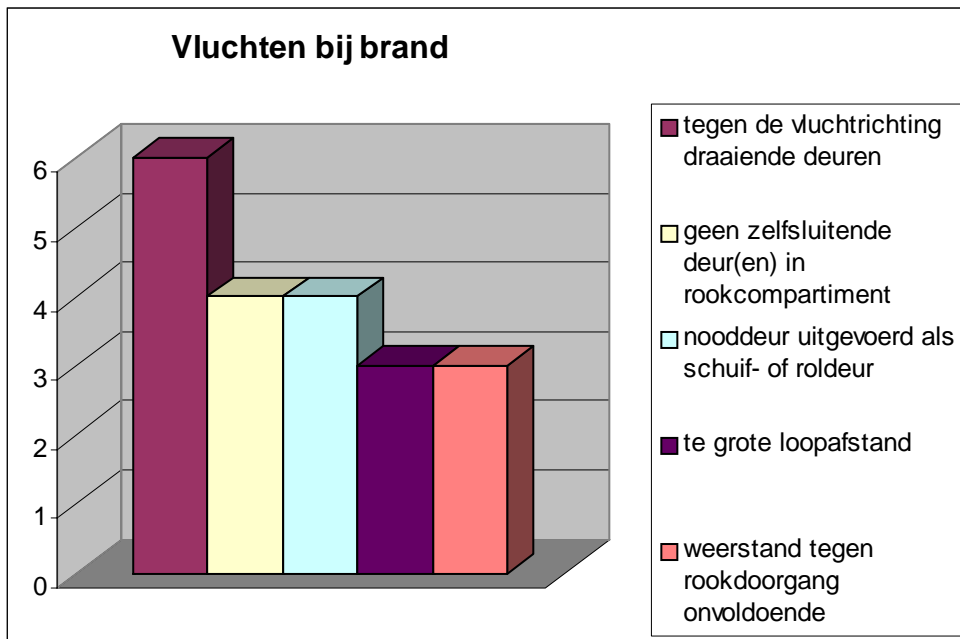
In de volgende paragrafen wordt een aantal veelvoorkomende en opmerkelijke constatering beschreven.

3.2.1 Vluchten

Ten aanzien van het vluchten bij brand werden er bij 12 speeltuinen tekortkomingen ten opzichte van de voorschriften van het Bouwbesluit 2003 en de Model-bouwverordening geconstateerd.

In onderstaande grafiek is voor dit onderzoeksitem aangegeven bij hoeveel speeltuinen een aantal van de belangrijkste tekortkomingen is gesignaleerd.

In meerdere speeltuinen werden tegen de vluchtrichting draaiende deuren aangetroffen waar dat volgens de regelgeving niet was toegestaan (6 keer), ontbraken zelfsluitende deuren in rookwerende scheidings (4 keer), was soms sprake van een nooddeur die uitgevoerd was als schuif- of roldeur (4 keer) of waren de loopafstanden te groot (3 keer). Naast het ontbreken van zelfsluitende deuren in rookcompartimenten werden nog 3 maal andere tekortkomingen gesignaleerd waardoor de weerstand tegen rookdoorgang te gering was. In totaal werden voor dit onderzoeksitem 29 tekortkomingen geconstateerd.

Nooddeur uitgevoerd als roldeur

Eén speeltuin had een bijzondere opvatting over veilig vluchten. De vluchtroutes vanaf de tweede verdieping waren namelijk alleen geschikt voor atletische kinderen en kinderen zonder hoogtevrees. Bij één vluchtroute moesten ze springen vanaf de eerste verdieping en bij de andere moesten ze 4 meter naar beneden glijden over een damwandprofiel.

Naast deze formele aspecten op basis van de wet- en regelgeving is bij de uitvoering van het onderzoek ook gekeken naar een aantal andere zaken die het vluchten op positieve dan wel negatieve wijze kunnen beïnvloeden.

Daarbij bleek onder andere dat bij 9 speeltuinen een door de brandweer goedgekeurd ontruimingsplan ontbrak. In 25 speeltuinen was een veiligheidsinstructie voor het personeel aanwezig, waarin stond aangegeven hoe te handelen bij calamiteiten, bij 4 speeltuinen was zo'n instructie echter niet aanwezig. Soms was de aanwezige instructie professioneel van aard, in andere speeltuinen was deze voor verbetering vatbaar, omdat er bijvoorbeeld onvoldoende in werd beschreven wie bij een calamiteit welke acties moest ondernemen. In zeker 2 speeltuinen was zo'n instructie wel aanwezig, maar bleek het personeel bij navraag daar niet of onvoldoende van op de hoogte te zijn. In veel van de genoemde gevallen, waarin de organisatorische kant van de brandveiligheid slecht is geregeld, kunnen bij een calamiteit gevaarlijke situaties ontstaan, omdat het personeel niet weet hoe te handelen.

In 16 speeltuinen beschikte men over speciale hulpmiddelen (messen) om in geval van een calamiteit de netten van de speeltoestellen (die in eerste instantie dienen als beveiliging tegen vallen) door te kunnen snijden om de kinderen te kunnen laten vluchten. Vaak was er echter slechts 1 mes aanwezig voor meerdere personeelsleden en soms ook nog voor meerdere speeltoestellen. In 11 speeltuinen beschikte men niet over dergelijke eenvoudige hulpmiddelen en konden kinderen bij een calamiteit dan ook niet gemakkelijk worden bevrijd. De overige 2 beschikten niet over speeltoestellen waarvoor zo'n voorziening noodzakelijk is.

In verband met de veiligheid van de bezoekers zou het goed zijn als ieder personeelslid standaard over zo'n hulpmiddel zou beschikken.

Netten van speeltoestellen, die het vallen van kinderen moeten voorkomen, bemoeilijken het vluchten

Van de onderzochte speeltuinen beschikten er 23 over een BHV (bedrijfshulpverlening)-organisatie, 6 speeltuinen hadden zo'n organisatie niet. Een dergelijke organisatie bestaat uit goed opgeleide personeelsleden, die bij calamiteiten (bijvoorbeeld ongevallen of brand) adequaat op kunnen treden. Zo'n

organisatie is op grond van de ARBO-wetgeving verplicht. Negen gemeenten hadden in hun gebruiksvergunningen in de voorwaarden opgenomen, dat er een BHV-organisatie moest zijn. In al deze gemeenten was deze ook daadwerkelijk in de speeltuin aanwezig.

De gemeenten die zo'n voorwaarde niet in de vergunning hadden opgenomen, beargumenteerden dit vaak met het feit dat de aanwezigheid van zo'n organisatie een ARBO-voorschrift is waar de gemeente geen toezichthouder⁷ voor is. Formeel gezien is dit juist, maar daar staat tegenover dat een BHV-organisatie bijdraagt aan een brandveilig gebruik waarvoor de gebruiksvergunning specifiek is bedoeld. Zo kan er bijvoorbeeld zonder de aanwezigheid van een BHV-organisatie nooit sprake zijn van (de uitvoering van) een adequaat ontruimingsplan.

Het ligt dan ook voor de hand om een dergelijke voorwaarde standaard in de gebruiksvergunning op te nemen. Ook dient er meer aandacht te zijn voor het minimaal aantal aanwezige BHV-ers in relatie tot het aantal aanwezige personen. Nu wordt soms volstaan met 1 BHV-er per 100 of meer aanwezige personen. Dit is wel erg weinig om bij een calamiteit adequaat op te kunnen treden.

Opmerkelijk is dat door 18 speeltuinen nog nooit een ontruimingsoefening is gehouden, terwijl bovendien 4 speeltuinen niet aan kunnen geven wanneer zo'n oefening voor het laatst is gehouden. Het niet houden van ontruimingsoefeningen is een overtreding van de Arboret. Als argument wordt soms aangegeven dat het ondoenlijk is om met kleine kinderen een ontruimingsoefening te houden. Gebleken is echter dat enkele speeltuinen daar in de praktijk juist goede ervaringen mee hebben. Daartoe worden soms één of meer schoolklassen uitgenodigd, die op een vrije middag in ruil voor enige tijd gratis spelen meewerken aan een (vooraf aangekondigde) ontruimingsoefening. Als ook de brandweer daaraan meewerkt, is het effect tweeledig; ook de brandweer oefent op de locatie en de kinderen zullen extra gemotiveerd zijn om deel te nemen.

Overigens is over het vluchtgedrag van mensen weinig bekend. Zeker in overdekte speeltuinen waar kinderen vaak meters hoog in klimtoestellen spelen en ouders vaak op ruime afstand in bijvoorbeeld het horecagedeelte verblijven, kunnen bij brand complexe situaties optreden. Kinderen spelen in en op de tot wel 6 meter hoge speeltoestellen, die bestaan uit een wirwar van gangen, loopbruggen, tunneltjes e.d. die voor een volwassene nauwelijks begaanbaar zijn. Bovendien zijn ze aan vrijwel alle zijden afgesloten met sterke netten en beschikken ze vaak over weinig (nood-)uitgangen.

Als er brand uitbreekt en daarbij ook nog het licht uitvalt kunnen kinderen makkelijk in paniek raken.

Ouders zullen bij brand zeer waarschijnlijk niet direct de kortste weg naar de nooduitgang kiezen, maar eerst massaal proberen hun kinderen in de speeltoestellen in veiligheid te brengen. Dat daarbij onbeheersbare panieksituaties kunnen ontstaan, laat zich raden.

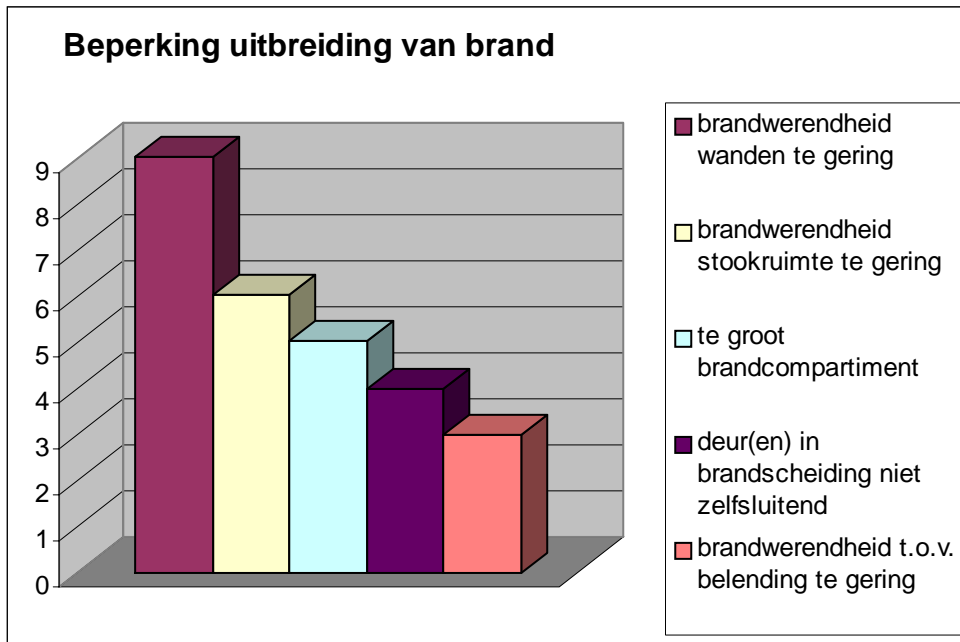
Het zou goed zijn als bijvoorbeeld brancheorganisaties nader onderzoek hiernaar uit zouden laten voeren om tot aanbevelingen voor eigenaren van overdekte speeltuinen te komen.

3.2.2 Beperking uitbreiding van brand

Ten aanzien van het tweede belangrijke onderzoeksitem 'beperking uitbreiding van brand' zijn bij de helft van de onderzochte speeltuinen tekortkomingen gesignaleerd. Voor dit item zijn bij 15 van de 29 onderzochte overdekte speeltuinen in totaal 30 tekortkomingen geconstateerd. Met name op het gebied van brandwerendheid van wanden werden veel tekortkomingen geconstateerd (9 keer).

In onderstaande grafiek is aangegeven in hoeveel speeltuinen een aantal veel voorkomende tekortkomingen is gesignaleerd.

⁷ Het toezicht op de naleving van de wetgeving met betrekking tot de arbeidsomstandigheden berust bij de Arbeidsinspectie.
VROM-Inspectie 18 mei 2006 Onderzoek veiligheid bij overdekte speeltuinen Pagina 16/53

In totaal is bij 12 speeltuinen geconstateerd dat door verbouwingen zonder bouwvergunning of gewijzigde uitvoering tijdens de (ver)bouw brandwerende wanden waren verwijderd of de werking daarvan ongedaan was gemaakt, bijvoorbeeld door het aanbrengen van niet brandwerende of niet-zelfsluitende deuren.

In een gebouw grenzend aan een speeltuin was zonder bouwvergunning een sleep-in gerealiseerd voor gebruik in de zomermaanden. Er was een scheidingswand opgetrokken van gipsplaten. Aangezien er licht tussen de naden van deze wand doorscheen voldeed deze overduidelijk niet aan de brandwerendheidseisen.

Slecht sluitende brandwerende deur

Er werd 6 keer geconstateerd dat de brandwerendheid van de stookruimte niet voldeed. In een aantal gevallen kwam dit doordat de deurdranger van deze ruimte was verwijderd of onklaar gemaakt, omdat dat makkelijker was in het gebruik. Ook waren in enkele gevallen doorvoeren voor leidingen door brandwerende wanden gemaakt, die niet of onvoldoende waren afgedicht.

Onklaar gemaakte deurdranger

Bij 5 speeltuinen was sprake van brandcompartimenten die groter waren dan 2000 m², zonder dat er (aantoonbaar) sprake was van compenserende maatregelen op het gebied van brandveiligheid, een zogenaamde gelijkwaardige oplossing. Uit het gegeven dat deze situaties bij de vergunningverlening door de gemeenten waren geaccepteerd, blijkt dat hiervoor bij deze gemeenten bij de vergunningverlening soms onvoldoende aandacht is.

In één speeltuin was sprake van een brandcompartiment van ruim 11.000 m² zonder compenserende maatregelen.

In een andere speeltuin was een brandcompartiment van ruim 4000 m². Door de eigenaar was ter onderbouwing van een gelijkwaardige oplossing een vuurbelastingsberekening overgelegd. In een advies van de brandweer stond hierover: *'Ik zou onder geen enkele voorwaarde akkoord gaan met de berekening "Beheersbaarheid van Brand" en de daarin genoemde uitgangspunten. Deze kloppen niet'.*

In beide gevallen was de gevraagde vergunning door de gemeente afgegeven.

3.2.3 Branddetectie en -bestrijding

Ten aanzien van het onderwerp 'Branddetectie en –bestrijding' zijn in 12 speeltuinen in totaal 32 tekortkomingen geconstateerd. In 5 overdekte speeltuinen ontbrak een op grond van de gemeentelijke bouwverordening verplichte brandmeldinstallatie, terwijl in 7 speeltuinen waar een ontruimingsinstallatie op grond van de voorschriften verplicht was, deze niet aanwezig bleek te zijn. Het ontbreken van een ontruimingsinstallatie werd soms gerechtvaardigd door de opmerking dat de ruimten 'beroepbaar' waren. Of ouders en kinderen inderdaad zo rustig blijven als er daadwerkelijk brand uitbreekt en het licht uitvalt, valt ernstig te betwijfelen.

Daarnaast was er in 6 andere speeltuinen geen certificaat van de brandmeldinstallatie en/of de ontruimingsinstallatie aanwezig.

Een speeltuin beschikt niet over een brandmeldinstallatie. De reactie van de brandweer was in eerste instantie dat dit ook niet nodig was, omdat het oppervlaktecriterium van 1.000 m² nauwelijks werd overschreden. De speeltuin maakte bouwkundig en functioneel echter deel uit van een groter complex van 5.000 m².

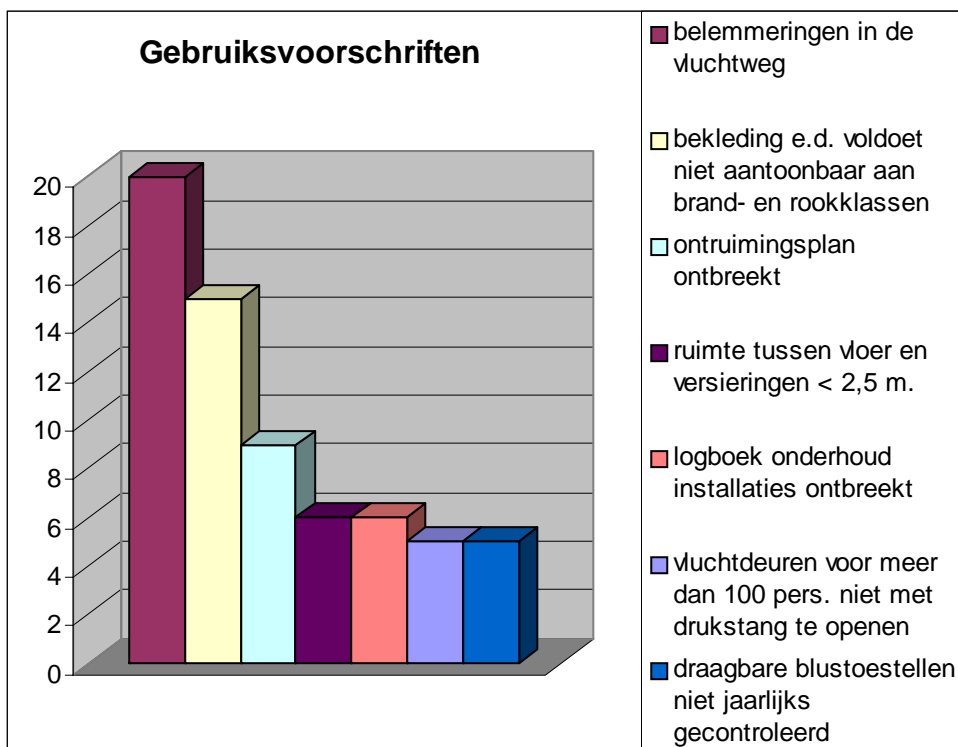
3.2.4 Gebruiksvoorschriften

Veel gesignaleerde tekortkomingen betroffen het naleven van de door de gemeente via de gebruiksvergunning opgelegde gebruiksvoorschriften. In totaal werden ten aanzien van deze voorschriften 134 tekortkomingen waargenomen.

Slechts in 1 van de onderzochte speeltuinen werden deze voorschriften voor de volle 100% nageleefd. Soms betroffen de constatering administratieve tekortkomingen, zoals het ontbreken van logboeken van het onderhoud van installaties of het niet aanwezig zijn van de gebruiksvergunning met bijbehorende tekeningen, maar in andere gevallen ging het om zaken die direct de veiligheid betreffen zoals de aanwezigheid van obstakels in de vluchtwegen of het op slot zitten van vluchtdeuren.

Vaak werden ook meerdere tekortkomingen ten aanzien van de gebruiksvoorschriften in één speeltuin aangetroffen. Het aantal geconstateerde tekortkomingen liep uiteen van 0 (1 keer) tot 9 (1 keer) per speeltuin. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van alle meerdere malen geconstateerde tekortkomingen.

In onderstaande grafiek zijn de meest voorkomende tekortkomingen bij de naleving van de gebruiksvoorschriften weergegeven.

Overigens beschikten 3 speeltuinen niet over een gebruiksvergunning, daarnaast waren er 3 speeltuinen waar de gebruiksvergunning bijvoorbeeld als gevolg van verbouwingen of uitbreidingen niet actueel was.

Deze gemeenten zijn er kennelijk nog onvoldoende van doordrongen, dat gebouwen met een bijeenkomstfunctie voor jonge (minder zelfredzame) kinderen prioriteit behoeft bij de verlening en actualisering van gebruiksvergunningen.

Een aantal tekortkomingen met betrekking tot de naleving van de gebruiksvoorschriften, onder andere voor wat betreft de organisatorische aspecten zoals de instructies voor en oefening van het personeel, is reeds in de paragraaf over vluchten (zie onder 3.1.1) beschreven.

Toen bij het onderzoek op locatie aan een medewerker aan de receptie werd gevraagd wat ze zou doen als er brand uitbrak, was haar reactie: "Mag ik daar even over nadenken?" Toen vervolgens werd gesteld dat daar bij brand geen tijd voor is, gaf ze aan de aanwezige ontruimingsinstructie niet te kennen.

Vastgezette, zelfsluitende brand- en rookwerende deur

In 16 speeltuinen werden op 1 of meerdere plaatsen belemmeringen in de vluchtwegen aangetroffen. Soms betrof dit hekken voor de vluchtdeuren, verkeerd geplaatste speeltoestellen of opslag van drank. In andere gevallen was bijvoorbeeld sprake van moeilijk herkenbare vluchtwegen door een magazijn, in de vluchtweg of voor de vluchtdeur geparkeerde auto's (in één geval zelfs binnen!) of een vluchtweg die in de struiken uitkwam in plaats van op de openbare weg.

Eigenlijk zou het tot de dagelijkse routine van de eigenaar/beheerder moeten behoren om de vluchtwegen te controleren en vrij te houden.

In de helft van de onderzochte speeltuinen kon door de eigenaar niet worden aangetoond dat gebruikte bekledingsmaterialen, vloerbedekking en/of versieringen aan de vereiste kwaliteiten ten aanzien van brandwerendheid en/of rookproductie voldeden.

In de gebruiksvergunning staat als regel het maximaal aantal toe te laten personen vermeld. Slechts 1 speeltuin beschikte evenwel over een sluitend (elektronisch) systeem om het aantal aanwezige bezoekers te controleren. Bij de meeste speeltuinen werd aangegeven dat deze controle verliep via een uitdraai van het kassaregister. In veel speeltuinen betalen echter alleen de bezoekende kinderen en mogen de ouders/begeleiders gratis naar binnen. Omdat veel eigenaren uitgaan van het in de gebruiksvergunning

opgenomen maximum aantal personen, is het mogelijk dat er bijna twee keer zo veel mensen in een speeltuin aanwezig zijn, dan op grond van de voorwaarden van de gebruiksvergunning is toegestaan. Hierdoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan, bijvoorbeeld als het pand moet worden ontruimd. Overigens bevat de Model-bouwverordening van de VNG geen voorschriften ten aanzien van de controle van het aantal aanwezige bezoekers. Aangezien veel (brandveiligheids)voorschriften een koppeling kennen met het aantal aanwezige personen lijkt het zinvol om hiervoor voorschriften op te stellen, bijvoorbeeld in het nieuwe Gebruiksbesluit.

In één speeltuin waar op grond van de gebruiksvergunning maximaal 200 personen aanwezig mochten zijn, bleken bij het onderzoek op locatie ca. 400 personen aanwezig te zijn. In een andere speeltuin, waarvan in de gebruiksvergunning het maximaal aantal aanwezige personen was vastgesteld op 500, stond in de door de brandweer goedgekeurde brandinstructie voor het personeel, dat er maximaal 500 (betalende) kinderen aanwezig mochten zijn.

Door net en afgesloten spijlendeur onbereikbaar gemaakte vluchtdeur (witte deur op achtergrond)

In 4 speeltuinen bleek sprake te zijn van één of meer op slot zittende vluchtdeuren. Daarnaast bleken in 4 andere gevallen vluchtdeuren moeilijk te openen. Dergelijke tekortkomingen duiden op een tekort aan veiligheidsbesef bij de eigenaar en mogen eigenlijk niet voorkomen.

Een eigenaar gaf als argument voor op slot zittende vluchtdeuren aan, dat de kinderen anders ongemerkt naar buiten konden gaan. Dat dit bij een calamiteit tot een catastrofe kon leiden, had hij zich nooit gerealiseerd.

Eén of meer blusmiddelen waren bij 4 speeltuinen onvoldoende herkenbaar cq zichtbaar aanwezig. In 5 andere speeltuinen waren de blustoestellen het laatste jaar niet of niet allemaal gekeurd. Daarnaast werden bij 3 speeltuinen brandbare goederen in de stookruimte aangetroffen.

3.2.5 Overige bevindingen

In een tweetal gevallen werd geconstateerd dat trap- of vloerafscheidingen ontbraken of te grote openingen hadden. Hierdoor kunnen - zeker voor kleine kinderen - gevaarlijke situaties ontstaan en is het risico van vallen over soms grote hoogte niet denkbeeldig.

Bij 6 speeltuinen ontbrak de verplichte noodverlichting geheel of gedeeltelijk. Dit betekent dat als er geen daglicht is en in deze speeltuinen bij een brand door kortsluiting het licht uitvalt, er in het donker gevlucht moet worden.

In 8 speeltuinen werd geconstateerd dat de vluchtrouteaanduiding onvoldoende was, bijvoorbeeld omdat deze op meerdere, essentiële punten (bijvoorbeeld onderaan een trap of bij wijziging van de vluchtrichting) ontbrak. In 4 andere speeltuinen was sprake van kleinere tekortkomingen zoals het ontbreken van een enkele vluchtrouteaanduiding, een niet verlichte (kapotte) vluchtrouteaanduiding of het gebruik van verkeerde of verouderde symbolen.

Bij de verwerking van de resultaten van alle uitgevoerde onderzoeken kwam naar voren dat bij gebouwen waar sprake is van verbouw/bestemmingswijziging zich mogelijk een probleem kan voordoen met betrekking tot de constructieve veiligheid. In de van toepassing zijnde NEN-norm⁸ worden namelijk veiligheidsklassen onderscheiden voor verschillende gebruiksfuncties. Voor gebouwen in een lagere veiligheidsklasse kan bij de constructieberekening een lagere veiligheidscoëfficiënt worden toegepast. Een hogere kans op bezwijken van de constructie wordt bij sommige typen bouwwerken aanvaardbaar geacht. Indien een speeltuin is gevestigd in een hal die voorheen géén bijeenkomstfunctie had, is het mogelijk dat de constructie voor de nieuwe functie een te lage veiligheidsklasse heeft. Voor een (lichte) industriefunctie mag namelijk worden uitgegaan van een lagere veiligheidsklasse dan voor een bijeenkomstfunctie (en voor de meeste andere gebruiksfuncties).

De kans is groot dat bij de functiewijziging de eigenaar en/of de gemeente geen constructieve toets hebben uitgevoerd met betrekking tot de hogere eisen die op constructief gebied bij de nieuwe bestemming worden gesteld.

Bij de uitvoering van het onderzoek is niet gebleken dat bij de bouw- en gebruiksvergunningverlening door gemeenten zwaardere eisen zijn gesteld dan op grond van de vigerende regelgeving (Bouwbesluit, gemeentelijke bouwverordening en eventueel aanwezig gemeentelijk brandveiligheidsbeleid) is toegestaan.

3.3 Eisen voor nieuwbouw

Behalve de toetsing aan de wettelijke eisen voor de bestaande bouw van het Bouwbesluit 2003 zijn de overdekte speeltuinen op de onderdelen brandveiligheid, constructieve veiligheid en gebruiksveiligheid ook getoetst aan de minimumeisen die op grond van dit besluit van kracht zijn voor nieuw te bouwen overdekte speeltuinen.

Met de voorschriften voor de bestaande bouw is niet in alle gevallen een brandveilig gebruik mogelijk. Deze voorschriften zijn in grote lijnen gebaseerd op een gering aantal bezoekers, in de praktijk worden de speeltuinen echter veel intensiever gebruikt. Indien speeltuinen 'slechts' voldoen aan het niveau voor de bestaande bouw en er geen sprake is van een hoger (brandveiligheids)niveau zou de gemeente eigenlijk door middel een gebruiksbepijking het maximum aantal toe te laten personen moeten beperken tot het aantal waarmee op grond van de voorschriften voor de bestaande bouw nog een veilig gebruik kan worden

⁸ De door het Bouwbesluit 2003 aangestuurde norm NEN 6702

gewaarborgd. In de praktijk betekent dit een begrenzing op het niveau van bezettingsgraadklasse B3, hetgeen inhoudt dat meer dan 5 m² gebruiksoppervlakte per persoon beschikbaar moet zijn. In de circulaire MG 2003-19 en de VROM-brochure "Vluchten bij brand" wordt aangegeven hoe hier in de praktijk mee kan worden omgegaan.

Gemeenten hebben op grond van de eerdergenoemde discretionaire bevoegdheden de mogelijkheid een hoger niveau te eisen. Wel dienen dergelijke eisen per individueel geval inhoudelijk te worden gemotiveerd. Op grond van de VROM-regelgeving zijn de speeltuinen niet verplicht aan de Bouwbesluiten voor nieuwbouw te voldoen. Om die reden wordt er in deze paragraaf dan ook niet gesproken over 'tekortkomingen', maar over 'verschillen' met het nieuwbouwniveau.

Voor de eigenaar geeft deze vergelijking een extra indicatie van het veiligheidsniveau van de speeltuin en het kan voor hem eventueel een aanleiding zijn om verbeteringen met betrekking tot de veiligheidsaspecten aan te brengen.

Aangezien de eisen ten aanzien van branddetectie en -bestrijding en vluchtrouteaanduiding op de onderzochte onderdelen voor de nieuwbouw identiek zijn aan die voor de bestaande bouw, zijn deze aspecten in dit hoofdstuk buiten beschouwing gelaten.

De Model-bouwverordening kent geen afzonderlijke voorschriften voor nieuwbouw.

Daar waar niet wordt voldaan aan de voorschriften van het Bouwbesluit voor de bestaande bouw wordt vanzelfsprekend ook niet voldaan aan de zwaardere eisen voor de nieuwbouw. In dit hoofdstuk zijn die tekortkomingen - die al in hoofdstuk 3.2 zijn weergegeven - dan ook niet opnieuw opgenomen.

Op hoofdlijnen weergegeven is op de volgende onderdelen aan de belangrijkste van de van toepassing zijnde nieuwbouwvoorschriften getoetst:

<ul style="list-style-type: none">- Eisen Bouwbesluit 2003 voor nieuwbouw<ul style="list-style-type: none">• brandveiligheid<ul style="list-style-type: none">* beperking uitbreiding van brand* vluchten* noodverlichting• constructieve veiligheid<ul style="list-style-type: none">* brandwerendheid met betrekking tot bezwijken van de hoofdconstructie• gebruiksveiligheid<ul style="list-style-type: none">* vloerafscheidingen* trapafscheidingen
--

In bijlage 6 van dit rapport is weergegeven aan welke voorschriften (artikelen) van de genoemde wet- en regelgeving in het kader van dit onderzoek is getoetst.

Behalve de in de paragraaf 3.2 over bestaande bouw genoemde tekortkomingen zijn bij het onderzoek nog 55 andere verschillen met het nieuwbouwniveau van het Bouwbesluit 2003 geconstateerd. Daarvan betroffen er 24 zaken met betrekking tot het item 'vluchten', terwijl er 19 verschillen werden geconstateerd met betrekking tot 'beperking uitbreiding van brand'

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de meerdere malen aangetroffen verschillen. Hieronder zijn de opmerkelijkste verschillen beschreven.

3.3.1 Vluchten

Bij 7 speeltuinen werd geconstateerd dat de totale breedte van de aanwezige uitgangen of de breedte van de uitgang van een verblijfsruimte kleiner was dan op grond van de nieuwbouwvoorschriften acceptabel is. Wanneer zoals hiervoor aangegeven grote aantallen bezoekers aanwezig zijn, kan dit bij een calamiteit in sommige gevallen tot ernstige problemen leiden.

Hetzelfde geldt voor de afstanden waarover moet worden gevlucht. In 6 speeltuinen werd geconstateerd dat bij 1 of meerdere vluchtwegen de maximale loopafstand werd overschreden.

3.3.2 Beperking uitbreiding van brand

Naast de in paragraaf 3.2.2 genoemde 5 overdekte speeltuinen werd bij nog 14 andere speeltuinen geconstateerd dat er sprake was van brandcompartimenten die groter zijn dan 1000 m². Bij grote brandcompartimenten kan het noodzakelijk zijn aanvullende maatregelen te treffen om een brandveilige situatie te creëren. Slechts in 1 van deze gevallen werd in een vergunningsdossier een berekening op grond van het concept 'Beheersbaarheid van brand' aangetroffen op grond waarvan de compartimentsgrootte acceptabel bleek.

3.3.3 Overige bevindingen

Bij 7 speeltuinen werd geconstateerd dat de openingen in de afscheidingen van trappen groter waren dan de nieuwbouwvoorschriften aangeven. Hierdoor bestaat het risico dat bezoekers (met name kleine kinderen) bijvoorbeeld bij een ontruiming kunnen vallen.

Trapafscheiding met te grote openingen

3.4 Bouwen zonder of in afwijking van de vergunning

In vrijwel alle onderzochte speeltuinen (25) was geen bouwvergunning afgegeven voor de aanwezige speeltoestellen. Slechts in 1 speeltuin was dit wel het geval. In de overige speeltuinen waren geen bouwvergunningplichtige speeltoestellen aanwezig.

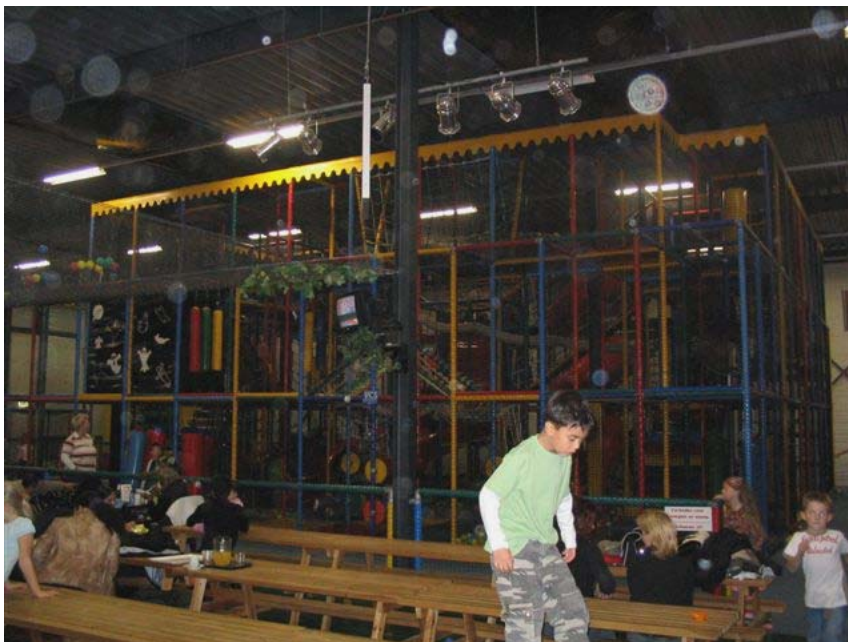
Deze klimtoestellen van soms wel 6 meter hoog zijn op grond van het Besluit bouwvergunningsvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken (bij een hoogte tussen de 3 en 5 meter) licht-bouwvergunningplichtig of op grond van de Woningwet regulier vergunningplichtig (bij een hoogte van meer dan 5 meter).

Daarnaast worden op grond van de Warenwet (i.c. het "Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen") eisen gesteld aan de veiligheid van speeltoestellen. Naar de naleving van deze voorschriften is gelijktijdig door de Voedsel- en Warenautoriteit (VWA) onderzoek gedaan. Dit onderzoek is nog niet afgerond en de resultaten daarvan zullen separaat bekend worden gemaakt.

Men kan zich afvragen wat het nut is van deze bouwvergunningplicht. Bij een toetsing aan het Bouwbesluit zullen dergelijke speeltoestellen nooit aan de voorschriften voldoen. Men kan daarbij bijvoorbeeld denken aan de voorschriften ten aanzien van trappen, doorgangen en dergelijke. Terwijl toetsing aan bijvoorbeeld de maximale windbelasting voor een binnengeplaatst speeltoestel niet erg zinvol lijkt. Op een formele aanvraag om bouwvergunning zou dan ook altijd negatief moeten worden beslist.

Ten aanzien van licht-bouwvergunningplichtige speeltoestellen is het nog pregnanter. Deze mogen op grond van de regelgeving door de vergunningverlener slechts worden getoetst aan welstand en aan het bestemmingsplan. Aangezien de speeltoestellen altijd binnen in een bestaand bouwwerk worden geplaatst, lijkt een dergelijke toetsing een Kafkaësk karakter te hebben.

Het lijkt zinvol om na te gaan of binnen geplaatste speeltoestellen vergunningvrij kunnen worden in de zin van de eerdergenoemde bouwregelgeving en om te bezien of meer toegespitste voorschriften ten aanzien van onder andere de constructie, de brandveiligheid en het ontvluchten via bijvoorbeeld de Warenwet kunnen worden gegeven.

Bouwvergunningplichtig speeltoestel

Het komt echter ook voor dat in een overdekte speeltuinen speelobjecten van meerdere verdiepingen worden gerealiseerd, die naar hun omvang en aard wel als bouwvergunningplichtig bouwwerk moeten worden aangemerkt.

Deze constructies zijn soms dermate omvangrijk dat zij van invloed kunnen zijn op de constructie van het bouwwerk waarin ze worden gerealiseerd en op de brandveiligheidsaspecten daarvan zoals het vluchten.

Ook in deze gevallen wordt echter zelden of nooit door de eigenaar een bouwvergunning aangevraagd en beschikt de gemeente dan ook niet over de benodigde constructieve gegevens.

Bouwwerk in een bouwwerk

Daarnaast was bij 20 van de 29 speeltuinen gebouwd in afwijking van de afgegeven bouwvergunning of waren bouwvergunningplichtige werkzaamheden uitgevoerd zonder dat de gemeente over een revisietekening beschikte dan wel een bouwvergunning was aangevraagd en afgegeven. Hierdoor kan het voorkomen dat de brandweer bij een calamiteit niet over de juiste gegevens beschikt en bijvoorbeeld het aanvalsplan op een inmiddels gewijzigde situatie heeft gebaseerd.

Bij één speeltuin werd geconstateerd dat zonder vergunning een windverband gedeeltelijk was verwijderd om een trap en een deur te kunnen plaatsen. Een dergelijk verband is een constructief onderdeel dat een onmisbare functie ten behoeve van de stabiliteit vervult.

Verwijderd windverband

Voor de realisatie van 4 door verbouw totstandgekomen overdekte speeltuinen is nooit een bouwvergunning aangevraagd en afgegeven, terwijl in tenminste 2 van deze speeltuinen bouwvergunningplichtige werkzaamheden waren uitgevoerd. Opmerkelijk is dat alle vier deze speeltuinen wel over een gebruiksvergunning beschikten. Bij de behandeling van deze vergunningaanvragen is er kennelijk onvoldoende aandacht besteed aan de aangebrachte bouwkundige wijzigingen.

4 Samenvatting en conclusies

Het onderzoek bij 30 overdekte speeltuinen is uitgevoerd om een landelijk beeld te krijgen van de naleving van de VROM-regelgeving op het gebied van veiligheid door eigenaren en van de wijze waarop gemeenten het eerstelijns toezicht invullen.

De speeltuinen zijn in het kader van dit onderzoek niet uitputtend, maar op een aantal aspecten onderzocht. Het is op basis van het uitgevoerde onderzoek dan ook niet mogelijk om aan te geven of een speeltuin voor 100% veilig is. Daartoe zal in sommige gevallen nader onderzoek nodig zijn. Wel kan wel worden aangegeven waar zich mogelijke problemen voor kunnen doen ten aanzien van de veiligheid van overdekte speeltuinen.

Naleving van de voorschriften en toezicht.

De onderzochte speeltuinen voldoen over het algemeen aan de meeste van de van toepassing zijnde voorschriften op het gebied van veiligheid. Zo zijn onder andere ten aanzien van de onderzoeksonderwerpen 'constructieve wijzigingen', 'brandwerendheid van de hoofddraagconstructie' en 'vloer- en trapafscheidingen' relatief weinig tekortkomingen aangetroffen.

Hoewel er de laatste jaren door gemeenten en eigenaren meer aandacht wordt besteed aan veiligheid in het algemeen en brandveiligheid in het bijzonder, zijn toch in bijna alle speeltuinen op het punt van brandveiligheid op meerdere onderdelen tekortkomingen gesignaleerd. Niet altijd leveren deze tekortkomingen direct gevaarlijke situaties op. In een drietal speeltuinen was in bouwtechnische zin zonder meer sprake van een veilige situatie. Bij de 9 speeltuinen waar meer dan 10 tekortkomingen werden gesignaleerd, zijn daarentegen waarschijnlijk flinke inspanningen nodig om de veiligheid van de bezoekers te waarborgen. Bij de overige speeltuinen zijn op onderdelen verbeteringen nodig zijn om aan het wettelijk verplichte minimumniveau te voldoen.

In 1 speeltuin waren zo veel gebreken aanwezig, dat direct ingrijpen door de gemeente noodzakelijk werd geacht.

Bij het onderzoek is geconstateerd dat er geen of onvoldoende aandacht is voor de problemen die grote speeltoestellen bij een brand op kunnen leveren. Kinderen spelen in en op deze tot wel 6 meter hoge speeltoestellen, die bestaan uit een wirwar van gangen, loopbruggen, tunneltjes e.d. die voor een volwassene nauwelijks begaanbaar zijn. Bovendien zijn ze aan vrijwel alle zijden afgesloten met sterke netten. Als er brand uitbreekt en daarbij ook nog het licht uitvalt, kunnen kinderen makkelijk in paniek raken. Het personeel zou dan in actie moeten komen om de kinderen te redden. Vaak beschikt het personeel echter niet of over te weinig hulpmiddelen, zoals messen, om de kinderen bij een calamiteit snel te kunnen bevrijden. Bovendien is het personeel vaak niet of onvoldoende hierop getraind.

Opvallend is dat van de 29 onderzochte speeltuinen er 23 aangaven geen periodieke ontruimingsoefeningen te houden. Ook beschikten 9 speeltuinen niet over een door de brandweer goedgekeurd ontruimingsplan en ontbrak het bij 6 speeltuinen aan een oefende

bedrijfshulpverlenings(BHV)organisatie. Als deze speeltuinen bijvoorbeeld bij een brand ontruimd moeten worden, is de kans dat door het personeel adequaat wordt opgetreden gering.

Daar komt nog bij dat de aanwezige ouders of begeleiders bij een brand niet de kortste weg naar de nooduitgang zullen kiezen, maar eerst zullen trachten hun kinderen uit de aanwezige speeltoestellen te bevrijden. Dat dit makkelijk tot onbeheersbare panieksituaties kan leiden ligt voor de hand.

Ten aanzien van de 'Beperking uitbreiding van brand' is vastgesteld dat veel van de bij 15 speeltuinen op dit punt geconstateerde tekortkomingen een gevolg zijn van het gedrag van de eigenaar, bijvoorbeeld door het verwijderen van deurdrangers of het (ver)bouwen zonder bouwvergunning, waardoor aanwezige preventieve voorzieningen ongedaan worden gemaakt.

Het gebrek aan naleving van gebruiksvoorschriften is ook een constatering die de aandacht vraagt. Regelmatig werden belemmeringen zoals stoelen, hekken, e.d. in vluchtwegen aangetroffen. Zelfs werden enkele malen vluchtdeuren aangetroffen die op slot zaten om het weglopen van kinderen te voorkomen. Eigenaren van speeltuinen waar dit voorkomt, hebben een gebrek aan veiligheidsbesef en zijn zich er onvoldoende van bewust dat dit tot catastrofes kan leiden.

Van de onderzochte speeltuinen beschikten er 3 niet over een gebruiksvergunning terwijl bij 3 andere speeltuinen de gebruiksvergunning niet actueel was.

Voor gemeenten zou het gebrek aan naleving aanleiding moeten zijn om in deze en soortgelijke inrichtingen meer en strenger te controleren en te handhaven. Dat in 12 gemeenten niet jaarlijks door de brandweer werd gecontroleerd, laat zich niet rechtvaardigen door 'andere prioriteitstellingen' en 'achterstanden bij de vergunningverlening'. Van gemeenten mag worden verwacht dat zij door effectief toezicht en handhaving de veiligheid van burgers waarborgen.

Daar waar door gemeenten toezicht werd uitgeoefend, werd over het algemeen bij geconstateerde tekortkomingen adequaat handhavend opgetreden.

Uit de geconstateerde bouwkundige afwijkingen blijkt dat de samenwerking tussen het brandweer en bouw- en woningtoezicht op lokaal niveau zowel bij de vergunningverlening als de uitvoering van het toezicht verbetering behoeft.

Ook schiet de controle op het aantal aanwezige personen in vrijwel alle onderzochte speeltuinen tekort. Regelmatig worden bij zo'n controle alleen de betalende kinderen geteld en niet de ouders of begeleiders. Het kan daardoor voorkomen dat er veel meer personen aanwezig dan op grond van de brandveiligheidsvoorschriften is toegestaan.

In 6 gevallen bleek men niet over een deugdelijke noodverlichting te beschikken, terwijl bij 8 speeltuinen de vluchtrouteaanduiding op belangrijke onderdelen tekortschoot.

Ten aanzien van de VROM-regelgeving is geconstateerd dat bouwvergunningplichtig zijn van de (grote) binnen geplaatste speeltoestellen weinig zinvol lijkt. Ze zijn namelijk niet of nauwelijks aan de bouwregelgeving te toetsen. Het lijkt zinvoller hiervoor regels op te stellen via de Warenwetgeving.

De uitkomsten van het onderzoek bevestigen grotendeels de signalen die aanleiding waren om het onderzoek uit te voeren. Bij meer dan de helft van de onderzochte speeltuinen kan als gevolg van bouwtechnische tekortkomingen of tekortkomingen van meer organisatorische aard niet worden gesproken van een (voldoende) veilige situatie en zullen aanzienlijke verbeteringen nodig zijn om de noodzakelijke veiligheid voor de bezoekers te kunnen garanderen.

Vergelijking met niveau nieuwbouw

Met de voorschriften voor de bestaande bouw is bij grote bezoekersaantallen niet in alle gevallen een brandveilig gebruik mogelijk, ook niet in combinatie met (aanvullende) gebruiksvoorschriften en organisatorische maatregelen. De voorschriften uit het Bouwbesluit zijn in grote lijnen gebaseerd op een gering aantal bezoekers, in de praktijk worden de speeltuinen echter veel intensiever gebruikt. Dit kan aanleiding zijn om bij de vergunningverlening een hoger veiligheidsniveau te verlangen. Indien dit niet aan wordt/kan worden gerealiseerd, ligt het voor de hand door middel een gebruiksbeperking het maximum aantal toe te laten personen te beperken tot het aantal waarmee op grond van de voorschriften voor de bestaande bouw nog een veilig gebruik kan worden gewaarborgd. In de praktijk gebeurt dit echter zelden.

Juist op de onderdelen die het meest in aanmerking komen om hogere eisen te stellen zoals lengte van vluchtwegen en de breedte van uitgangen werden de meeste verschillen met het nieuwbouwniveau van het Bouwbesluit geconstateerd.

5 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek is een aantal aanbevelingen⁹ geformuleerd. Deze aanbevelingen kunnen een bijdrage leveren aan verbetering van de naleving van de wet- en regelgeving, wat weer bijdraagt aan de veiligheid van de bezoekers van de overdekte speeltuinen in Nederland. De aanbevelingen zijn onderscheiden naar respectievelijk de gemeenten, de eigenaren, de brancheorganisaties en het Ministerie van VROM.

Eigenaren

- Zorg voor een goede veiligheidsinstructie voor het personeel en zorg ervoor dat het personeel hiervan op de hoogte is.
- Zorg dat ieder personeelslid standaard over een mes beschikt om bij een calamiteit kinderen snel uit de speeltoestellen te kunnen bevrijden.
- Zorg voor de aanwezigheid van een goed geoefende bedrijfshulpverleningsorganisatie.
- Controleer het aantal aanwezige bezoekers op deugdelijke wijze.
- Houd aanwezige preventieve voorzieningen zoals brandscheidende wanden en zelfsluitende deuren intact.
- Zorg voor een door de brandweer goedgekeurd ontruimingsplan.
- Controleer dagelijks of vluchtwegen vrij zijn en vluchtdeuren kunnen worden geopend.
- Voer geen (ver)bouwwerkzaamheden uit zonder voorafgaand bij de gemeente te hebben geïnformeerd of hiervoor een bouwvergunning moet worden aangevraagd.
- Organiseer minimaal 1 keer per jaar een ontruimingsoefening.

Gemeenten

- Verlening bouw- en gebruiksvergunningen
 - Vergelijk de bij de gebruiksvergunningaanvraag overgelegde tekeningen altijd met die van de laatste bouwvergunning.
 - Controleer vóór de verlening van een gebruiksvergunning altijd ter plaatse op de gebruiksaspecten en eventuele illegale verbouwingen.
 - Controleer bij bouw- en gebruiksvergunningverlening de brandvoortplantingsklassen en rookklassen van toegepaste materialen.
 - Neem in de gebruiksvergunning de voorwaarde tot aanwezigheid van een bedrijfshulpverleningsorganisatie op.
 - Neem in de gebruiksvergunning de verplichting tot het houden van periodieke ontruimingsoefeningen op.

⁹ Een aantal van de genoemde aanbevelingen is ook opgenomen in het rapport van het VROM-Inspectie 'Veiligheid en Gezondheid bij discotheken' (te vinden op de VROM-site www.vrom.nl). Deze aanbevelingen zijn echter ook hier van toepassing en worden voldoende belangrijk geacht om deze nogmaals weer te geven.

- Let bij vergunningverlening op de onderbouwing van gelijkwaardige oplossingen bij (te) grote brandcompartimenten.
 - Zorg - zeker bij bijeenkomstgebouwen - altijd voor de aanwezigheid van adequate, up-to-date gebruiksvergunningen.
 - Ga na of in verbouwsituaties ten aanzien van de constructie is uitgegaan van de juiste veiligheidsklasse voor bijeenkomstfuncties.
 - Geef (waar dat nog niet is gebeurd) zo spoedig mogelijk gebruiksvergunningen af.
 - Zorg bij de gebruiksvergunningverlening voor een goede afstemming tussen bouw- en woningtoezicht en de brandweer.
- Toezicht
- Controleer tenminste 1 keer per jaar ter plaatse op de naleving van de gebruiksvoorschriften van de gebruiksvergunning en treed zo nodig handhavend op.
 - Zorg dat bij de controles op naleving van de gebruiksvergunning ook op eventuele illegale verbouwingen wordt gecontroleerd.
 - Controleer of met name vluchtrampen aan de voorschriften ten aanzien afscheidingen voldoen.
 - Controleer op de aanwezigheid van een actueel ontruimingsplan.
 - Controleer op het houden van ontruimingsoefeningen.

Brancheorganisaties RECRON en Koninklijke Horeca Nederland

- Laat nader onderzoek uitvoeren naar het vluchtgedrag van bezoekers in complexe situaties zoals die zich rond de speeltoestellen in overdekte speeltuinen voordoen.
- Spreek eigenaren aan op hun verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de bezoekers.
- Zorg voor goede voorlichting over veiligheidsaspecten.

VROM

- Neem in het komende Gebruiksbesluit de voorwaarde tot de aanwezigheid van een bedrijfshulpverleningsorganisatie op en geef daarbij voorschriften/richtlijnen voor het aantal aanwezige BHV-ers.
- Neem in het Gebruiksbesluit (onder andere voor bijeenkomstgebouwen) de verplichting tot het houden van periodieke ontruimingsoefeningen op.
- Ga na of in een bouwwerk geplaatste speeltoestellen vergunningsvrij kunnen worden gemaakt, dit zou bijvoorbeeld kunnen door eisen ten aanzien van de constructieve veiligheid en de brandveiligheid te regelen via de Warenwet.
- Maak afspraken met de Voedsel- en Warenautoriteit over de regelgeving ten aanzien van onder andere de constructieve veiligheid en brandveiligheid van speeltoestellen in overdekte speeltuinen en over de invulling van het toezicht daarop.
- Zorg in overleg met de normcommissie voor een verbetering van de toepasbaarheid van de uniforme bepalingmethode voor brandvoortplantingsklassen en rookklassen van aankleding en versiering (NEN 6065).
- Ontwikkel - zo mogelijk in samenwerking met de brancheorganisaties - een voorlichtingsfolder voor eigenaren om de kennis van de regelgeving en het bewustzijn ten aanzien van (brand)veiligheidsaspecten te vergroten.

Bijlage 1 Bevindingen toetsing aan niveau bestaande bouw van Bouwbesluit 2003 en Model- bouwverordening

	Strijdigheden geconstateerd	Niet van toepassing / geen oordeel
Beperking uitbreiding brand		
WBDBO ¹⁰ wanden te gering	9	
WBDBO stookruimte te gering	6	
Brandcompartiment > 2000 m ²	5	
Deur(en) niet zelfsluitend	4	
WBDBO t.o.v. perceelsgrens te gering	3	
Vluchten bij brand		
Tegen vluchtrichting draaiende deur	6	
Geen zelfsluitende deur in rookcompartimentscheiding	4	
Schuif- of roldeur als nooddeur	4	
Loopafstand te groot	3	
Noodverlichting		
Noodverlichting ontbreekt geheel of gedeeltelijk	6	
Verlichtingssterkte onvoldoende	2	
Vluchtrouteaanduiding (vra)		
Vra ontbreekt op 1 of meerdere plaatsen	7	
1 of meerdere vra's branden niet	6	
Vra's onvoldoende zichtbaar	4	
Constructieve wijzigingen zonder bouwvergunning		
Geen meerdere malen voorkomenden strijdigheden		
Risicovolle platte daken		
Niet in gemeentelijk onderzoek opgenomen	5	
Nader onderzoek noodzakelijk	4	
Brandwerendheid hoofddraagconstructie		
Geen meerdere malen voorkomenden strijdigheden		
Branddetectie en -bestrijding		
Ontruimingsinstallatie ontbreekt	7	
Brandmeldinstallatie ontbreekt	5	
Certificaat ontruimingsinstallatie ontbreekt	5	
Blusmiddelen gedeeltelijk niet gekeurd	3	
Certificaat brandmeldinstallatie ontbreekt	2	
Voerafscheidingen		
Geen meerdere malen voorkomenden strijdigheden		
Trapafscheidings		
Openingen in afscheiding te groot	4	
Afstand tussen muur en trap te groot	2	

NB In de tabel zijn alleen strijdigheden weergegeven die in meerdere speeltuinen zijn geconstateerd.

Bijlage 2 Bevindingen toetsing aan niveau nieuwbouw van Bouwbesluit 2003

	Verschillen geconstateerd	Niet van toepassing / geen oordeel
Beperking uitbreiding brand		
Brandcompartiment > 1000 m ²	19	
WBDBO wanden te gering	11	
WBDBO stookruimte te gering	6	
Deur(en) niet zelfsluitend	4	
WBDBO t.o.v. perceelsgrens te gering	4	
Vluchten bij brand		
Tegen vluchtrichting draaiende deur	9	
Uitgangsbreedte te gering	8	
Loopafstanden te groot	9	
Geen zelfsluitende deur in rookcompartimentscheiding	5	
Schuif- of roldeur als nooddeur	4	
Noodverlichting		
Noodverlichting ontbreekt geheel of gedeeltelijk	6	
Verlichtingssterkte onvoldoende	2	1 ¹¹
Brandwerendheid hoofddraagconstructie		
Geen meerdere malen voorkomenden strijdigheden		
Vloerafscheidingen		
Geen meerdere malen voorkomenden strijdigheden		
Trapafscheidingen		
Openingen in afscheiding te groot	10	
Opstapmogelijkheden aanwezig	2	
Afstand tussen muur en trap te groot	2	

NB In de tabel zijn alleen verschillen weergegeven die in meerdere speeltuinen zijn geconstateerd.

11

Nader onderzoek verlichtingssterkte noodzakelijk

Bijlage 3 Aantal overdekte speeltuinen met strijdigheden en/of verschillen

	Geen strijdigheden / verschillen geconstateerd	Strijdigheden / verschillen geconstateerd	Niet van toepassing / geen oordeel
Beperking uitbreiding brand			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	15	14	
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	6	23	
Vluchten bij brand			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	12	17	
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	8	21	
Noodverlichting			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	20	9	
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	19	9	1¹²
Vluchtrouteaanduiding (vra)			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	17	12	
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	17	12	
Constructieve wijzigingen zonder bouwvergunning			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	21	6	2¹³
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	21	6	2¹⁴
Risicovolle platte daken			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	8	10¹⁵	11¹⁶
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	8	10¹⁷	11¹⁸
Brandwerendheid hoofddraagconstructie			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	27	1	1¹⁹
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	26	1	2²⁰
Branddetectie en -bestrijding			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	17	12	
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	17	12	
Vloerafscheidingen			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	27	2	
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	27	2	
Trapafscheidings			
Aantal speeltuinen zonder/met strijdigheden	23	6	
Aantal speeltuinen zonder/met verschillen	18	11	

12 Nader onderzoek verlichtingssterkte noodzakelijk

13 Niet controleerbaar bij gebrek aan tekeningen

14 Niet controleerbaar bij gebrek aan tekeningen

15 5 maal was het mogelijk risicovolle, platte dak niet bij een gemeentelijk onderzoek betrokken, 5 maal is geconstateerd dat nader onderzoek nodig is, dan wel dat de uitkomst van zo'n onderzoek nog niet bekend was.

16 Geen plat dak aanwezig

17 5 maal was het mogelijk risicovolle, platte dak niet bij een gemeentelijk onderzoek betrokken, 5 maal is geconstateerd dat nader onderzoek nodig is, dan wel dat de uitkomst van zo'n onderzoek nog niet bekend was.

18 Geen plat dak aanwezig

19 Nader onderzoek noodzakelijk

20 Nader onderzoek noodzakelijk

Bijlage 4 Naleving gebruiksvoorschriften

	Strijdigheden geconstateerd
Belemmeringen in vluchtweg	20
Brand- en rookklassen versiering e.d. niet aantoonbaar ²¹	15
Ontruimingsplan ontbreekt	9
Register controles aanwezige installaties ontbreekt	6
Vrije ruimte onder versiering < 2,5 m.	6
Geen bewijs onderhoud ontruimingsinstallatie	5
Draagbare blustoestellen niet jaarlijks gecontroleerd	5
Brandveiligheidsinstructie personeel ontbreekt	4
Vluchtdeuren voor meer dan 100 pers. niet d.m.v. drukstang te openen	4
Vluchtdeuren op slot	4
Zelfsluitende deuren functioneren onvoldoende	4
Blusmiddelen onvoldoende herkenbaar of zichtbaar	3
Bandbare goederen in stookruimte	3
Personeel niet op de hoogte van brandinstructie	2
Gebruiksvergunning met tekeningen niet aanwezig	2
Versiering gemakkelijk ontvlambaar	2

NB In de tabel zijn alleen strijdigheden weergegeven die in meerdere speeltuinen zijn geconstateerd.

²¹ Het betreft hier een voorwaarde uit de van toepassing zijnde gebruiksvergunning, welke is overgenomen uit bijlage 4 van de Model-bouwverordening van de VNG. Er bestaat discussie over de toepasbaarheid van NEN 6065 waar in de Model-bouwverordening naar wordt verwezen.

Bijlage 5 Bevindingen overige controlepunten

	Ja	Nee	Geen gegevens
Bedrijfshulpverlenings(BHV)organisatie aanwezig	23	6	
BHV-er(s) aanwezig tijdens controle	18	2	9
Veiligheidsinstructie voor personeel aanwezig	25	4	
Hulpmiddelen voor calamiteiten aanwezig	16	11	2
Ontruimingsoefening gehouden	6	18	5
Sluitende controle aantal bezoekers	1	28	
Controle door gemeente tijdens realisatie	15	13	1
Controle door gemeente bij gereedmelding	17	11	1
Periodieke controle door brandweer	17	12	
Tekortkomingen bij laatste controle brandweer	15	2	1
Handhavend opgetreden n.a.v. tekortkomingen	12	3	

Bijlage 6 Regelgeving waaraan is getoetst

BESTAANDE BOUW	NIEUWBOUW
BRANDVEILIGHEID	
Beperking uitbreiding brand	
Bb 2.113 lid 1, 2	Bb 2.106 lid 1, 5
Bb 2.112 lid 1,4,5,6,7	Bb 2.105
Vluchten	
Bb 2.151 lid 2, 5	Bb 2.146 lid 10, 11
Bb 2.151 lid 3, 4	Bb 146 lid 8, 9, 12, 14
Bb 2.141, Bb 2.142 lid 2, Bb 2.143, Bb 2.144 lid 3	Bb 2.135, Bb 2.136 lid 2, 3, 4, Bb 2.137, Bb 2.138 lid 3
Bb 2.152 lid 1, 2, 3, 4, 6	Bb 2.146 lid 16 Bb 2.148 lid 2, 3, 4, 5
Bb 2.161 lid 1 Bb 2.163 lid 1, 2, 3, 4 Mbv 6.4.1	Bb 2.154 lid 1 Bb 2.156 lid 1,2, 3, 5, 6, 7 idem
Bb 2.165 Bb 2.176 lid 1 Bb 2.177 lid 1,2 Bb 2.180 lid 1, 2	Bb 2.158 Bb 2.167 lid 1 Bb 2.168 lid 1, 2 Bb 2.171 lid 2, 3
Bb 2.99 Bb 2.100 Bb 2.101 Bb 2.102 Bb 2.131 lid 1, 3 Bb 2.132 Bb 2.133	Bb 2.92 Bb 2.93 lid 1, 2, 3, 5 Bb 2.94 lid 1, 2 Bb 2.95 Bb 2.126 lid 1, 4, 5 Bb 2.127 Bb 2.128
Noodverlichting en vluchtrouteaanduiding	
Bb 2.66 lid 1, 3, 4 Bb 2.67 Mbv 5.2.1 jo 2.6.9 lid 1, 2 Mbv 5.2.1 jo 2.6.10, lid 3	Bb 2.59 lid 1, 3, 4 Bb 2.60 Idem idem
CONSTRUCTIEVE VEILIGHEID	
Ww 40	idem
Bb 2.6 lid 1, 2	Bb 2.2 lid 1, 2, 3
Bb 2.12 lid 1, 3, 4	Bb 2.9 lid 1, 4, 6
GEBRUIKSVEILIGHEID	
Bb 2.20 Bb 2.21	Bb 2.15 Bb 2.16 Bb 2.17 Bb 2.18
Bb 2.36	Bb 2.30
BRANDETECTIE EN -BESTRIJDING	
Bb 2.196	Bb 2.191 lid 2 Bb 2.192 lid 3 Bb 2.193
Mbv 6.1.1, 6.1.2	idem
Mbv 2.6.2 + bijlage 10	idem
Mbv 2.6.6 + bijlage 11	idem
GEBRUIKSEISEN BOUWVERORDENING	
Mbv 6.2.1 + bijlage 3 en 4 Mbv 6.4.1	Idem idem

Bb = Bouwbesluit,
Ww = Woningwet,
Mbv = Modelbouwverordening

Bijlage 7 Onderzochte overdekte speeltuinen

VI REGIO	SPEELTUIN	VESTIGINGSPLAATS
Noord	Bal-lorig	Heerenveen
	Aeolus	Sexbierum (gem.Franekeradiel)
	Sanjesfertier	Zwaagwesteinde (gem. Dantumadeel)
	Apekooi	Groningen
	Speelstad Oranje	Oranje (gem. Midden Drenthe)
	Zippo Zebra's	Hoogeveen
Oost	Lan van Jan Klaas.	Braamt (gem.Montferland)
	Fantasy Island	Ede
	Binnenpret	Lievelde (gem.Groenlo)
	Bengeltjes	Hengelo
	Giga Konijnenhol	Beerze (gem.Ommen)
	Kidscity	Borne
Noord-West	Riviera Kidz Village	Biddinghuizen (gem.Dronten)
	Bal-lorig	Houten
	Monkey Town	Amersfoort
	Holle Bolle Boom	Tuitjenhorn (gem. Harenkarspel)
	Hokus Spokus	Hoorn
	Hippo Playland	Hippolytushoef (gem.Wieringen)
Zuid-West	t Geuzenpaleis	Zwartewaal, (gem.Brielle)
	Bal-lorig	Rotterdam-Weena
	Funpalace	Numansdorp (gem. Cromstrijen)
	Playcity	Barendrecht
	De Jungle	Vlaardingen
	Toversluis	Sluis
Zuid	Lol-land	Tilburg
	t Aardbeienhof	Gemert
	Avonturenland	Den Bosch
	Speelparadijs	Eindhoven
	Miny World	Bergen op Zoom
	De Ballon	Echt